

Kereskedelem és energia
– a Trumphoz vezető út

Nagy Angelina & Trembeczki Zsolt

Készítette Nagy Angelina, kutató, MKI
Trembeczki Zsolt, kutató, MKI
2025. március 25.

Kereskedelem és energia – a Trumphoz vezető út

Trump beiktatása után nem sokkal az Amerikai Egyesült Államok két fontos ázsiai partnerének kormányfője is látogatást tett Washingtonban. Isiba Sigeru japán miniszterelnök az amerikai biztonsági garancia megerősítése és a védővámok kivédése érdekében ment lobbizni a Fehér Házba. Narendra Modi indiai miniszterelnök látogatása elsősorban nem a kézzelfogható kereskedelmi vagy hadiipari előnyökről szólt, hanem annak feltárásáról, hogy a közös stratégiai érdek és a vezetők személyes jó viszony a vámháborúk idején is fejlődési pályán tartja-e az indiai-amerikai kapcsolatokat. Magyarország és az EU szempontjából mindkét látogatás fontos, hiszen míg Japán fokozott érdeke, hogy Kínával is kiegyensúlyozott kereskedelmi kapcsolatokat tartson fel úgy, hogy közben a stratégiai viszony megmarad az USA-val, India számára az volt a fontos, hogy egy nem-hagyományos, épp ezért megbízhatóbb partnerként akarja pozicionálni magát az USA számára. Világossá vált azonban, hogy az amerikai kereskedelem- és energiapolitikai céloknak való megfelelés a vámok elkerülésének egyetlen módja.

Az Egyesült Államok két szoros ázsiai partnerének kormányfője is Washingtonban járt 2025 februárjának első felében, hogy minimalizálják a kibontakozó vámháború során országaikra leselkedő veszélyt, és kipuhatolják az új amerikai vezetés szándékát a védelmi együttműködés jövőbeli szintje kapcsán. Isiba Sigeru, az Egyesült Államokkal szerződéses szövetségi viszonyban álló Japán miniszterelnöke február 7-én találkozott Trump elnökkel. Indiai kollégája, Narendra Modi, akinek hazája hagyományosan tartózkodik a formális szövetségektől, ugyanakkor a 2010-es évek óta robotstus stratégiai partnerséget épített ki az Egyesült Államokkal, február 12-én érkezett az amerikai fővárosba.

A találkozók óta eltelt hetek fejleményei arra utalnak, a jó első benyomás nem bizonyult elégnek arra, hogy Japán és India kikerüljön a második Trump-adminisztráció vámpolitikájának célkeresztjéből.

Japán lavírozás a Trump 2.0 alatt

„Drill, baby, drill!” – hangzott el az idézet Donald Trump január 20-i beiktatásán, a célkitűzésnek pedig az ázsia-csendes-óceáni régióbéli szövetségesek, így Japán is fontos szereplője. Tokió tisztában van vele, hogy a Trump-kormányzat az eddigieknél keményebb elvárásokat támaszt Tokióval szemben, és hogy a szövetséget az amerikai nemzeti érdekek – elsősorban gazdasági megfontolások, illetve Kína visszaszorításának nagy célja fényében értékeli át. Ez a két nagy szempont pedig egyesül egy alaskai LNG-projektben, amelybe Trump két legfontosabb ázsiai szövetségését, Japánt és Dél-Koreát is be akarja vonni, erősen utalva rá, hogy aktív részvételük lehet a védővámok elkerülésének kulcsa.

Trump visszatérése két területen is negatív következményekkel fenyegette Japánt: egyrészt a védelmi garancia bizonytalanabbá válásával, másrészt a protekcionista, Japán gazdasági érdekeket veszélyeztető gazdaságpolitikával, ezeknek pedig belpolitikai szinten is következményei vannak. A kisebbségben kormányzó Isiba-adminisztrációnak ezért fontos volt, hogy minél hamarabb el tudja kezdeni a jó viszony kiépítését az amerikai elnökkel, és a japán vállalatok érdekeiért lobbizva megpróbálja elkerülni a védővámokat. Másrészt ezzel bizonytalan belpolitikai pozícióját is megerősíthette közvetlenül a 2025-ös kiegészítő [büdzsé parlamenti tárgyalása](#) előtt, amely a bukás lehetőségét is magában hordozta számára.

Az Isiba-kabinet jó taktikájának köszönhetően a miniszterelnök felkészült arra, hogy Trump milyen követelésekkel állhat elő, például a védelmi kiadások növelése vagy a kereskedelmi deficit csökkentése terén, és a találkozóra konkrét ígéretekkel érkezett. Másrészt mindkét félnek érdekében állt, hogy hazai közönsége felé eredményes megbeszélést tudjon kommunikálni. Az amerikai védelmi garanciáról sikerült Tokió számára megnyugtatóan tárgyalni, amihez hozzájárult, hogy Japán a találkozót megelőzően 900 millió dollár értékben [vásárolt fegyvereket](#) az USA-tól, illetve proaktívan hangoztatta elkötelezettségét a védelmi büdzsé növelését illetően. Mindezért cserébe Tokió megkapta a szokásos biztosítékokat, ez pedig kulcsfontosságú Japán biztonsági percepciója szempontjából, amely jelentősen [romlott](#) az orosz-ukrán háború kitörése óta.

Érzékenyebb témakör volt a kereskedelem. Trump elsődlegesen a Japánnal fennálló kereskedelmi deficitet vette célkeresztbe. Elképzelése az, hogy a deficitet Japán rekordmennyiségű amerikai LNG vásárlásával és egy alaskai olaj- és földgázvezeték közös kiépítésével tudná kiegyenlíteni, amelyről

még március 4-i kongresszusi felszólalásában is beszélt. A régóta dédelgetett [alaszki LNG-projekt](#) az egyik legnagyobb energiaügyi befektetés lenne Amerika történetében, célja pedig, hogy hatalmas mennyiségű földgázt kitermelve LNG-t exportáljanak Japánba és Dél-Koreába, amelyek regionális elosztópontokként reexportálnának Délkelet-Ázsia országaiba, ezzel visszaszorítva a kínai befolyást a térségben. Az ambiciózus projekt gazdasági és stratégiai vonatkozásai miatt prioritás a Trump-kormányzat számára, Isiba ennek megfelelően támogatását fejezte ki a tervekkel kapcsolatban, és rekordmennyiségű amerikai LNG vásárlását helyezte kilátásba. Ugyanakkor az alaszki LNG-projektben nyilvánosan nem ígérte a japán vállalatok részvételét - nem véletlenül. Az üzleti szereplők, vállalatok [kevésbé vannak meggyőződve](#) a nehezen kivitelezhető és sok szempontból bizonytalan projekt profitabilitásáról – nem véletlenül tartózkodtak eddig a befektetéstől. Konkrét tranzakciók hiányában Trump [február 10-én bejelentett védővámjai](#) alól Japánnak sem ígértek mentességet.

Modi próbálkozása: pozitív, de illékony eredmény

Narendra Modi indiai miniszterelnök február 10. és 14. között Párizstól Washingtonig érő „diplomáciai hetet” tartott. Ennek első, franciaországi szakasza India globális [technológiai imázsának megerősítése](#) körül forgott. A második szakasz elsőszámú célja – a kézzelfogható kereskedelmi és haditechnikai előnyöket is megelőzve – annak felmérése volt, hogy Donald Trump Modi Indiájával kapcsolatos pozitív attitűdje az amerikai kül- és kereskedelempolitika új, markánsabban tranzakcionista korszakában is kitart-e.

Trump és Modi jó személyes viszonya, az előbbi *America First* és utóbbi hindu nacionalizmusa közötti „ideológiai empátia”, valamint a Kínával szembeni közös stratégiai érdek ellenére az indiai-amerikai kapcsolatok több hagyományosan vitás pontja kifejezetten neuralgikussá válhat az új washingtoni vezetés prioritásai fényében. Különösen igaz ez [India magas vámtarifáira](#) és az [indiai állampolgárok növekvő arányára](#) az Egyesült Államokba illegálisan érkező bevándorlók körében.

Hogy e problémaforrások méregfogát kihúzza, az indiai kormány már a látogatás előtt [látványengedményeket tett](#), és további engedményeket ígért bizonyos luxuscikkek (például a Harley-Davidson motorkerékpárok és a Bourbon whisky) esetében. Trump azonban szakított az India kereskedelmi gyakorlata iránti hagyományos amerikai türelemmel, és a közvetlen, rövidtávú gazdasági előnyöket előtérbe helyezve további vállalásokat követelt (például [az amerikai földgáz](#)

[importjának növelését](#)). Egyes ellentételezéseként tett amerikai ígérek tartalmi oldala mindeközben kérdéses. Az India–Közél-Kelet–Európa gazdasági folyosó megvalósítását továbbra is gátolja a gázai konfliktus. A bejelentés, miszerint India lehetőséget kaphat ötödik generációs [F-35 Lightning II vadászrepülőök beszerzésére](#), szintén szimbolikus gesztus maradhat, mivel a licenz alapján történő indiai gyártás, amit Újdelhi erősen preferál, csúcstechnológiás amerikai fegyverrendszerek esetén szinte elképzelhetetlen.

Mindezek fényében a találkozók kézzelfogható eredményeinek mérlege (a hivatkozási pontokban bővelkedő közös nyilatkozat és az ezekre összpontosító [indiai sajtó diadalittas beszámoló](#) ellenére) szerény. Modi számára fontosabb cél volt azonban, hogy Trump szemében magát és országát ne a gyengének, nettó tehertételnek látott hagyományos szövetségesekkel, hanem az amerikai elnök által azoknál jobban tisztelt, erőskezűnek és így megbízhatóbbnak tartott nem-hagyományos partnerekkel pozicionálja egy kategóriába. Ennek érdekében éreztette: India az Egyesült Államok partnerségét nem tekinti magától értetődőnek (amint ezt Trump gyakran más szövetségesei szemére veti), India partnersége pedig az Egyesült Államok számára nem terhet, hanem mozgástere bővülését jelentené. Modi arra is ügyelt, hogy az elnök mellett annak közeli bizalmasaival, például [Elon Muskka](#) is kapcsolatot alakítson ki (ami a látogatás kézzelfogható előnyeiben is [lecsapódott](#)).

Az Egyesült Államok ázsiai partnereinek kilátásai

Bizonyos mértékű ellentétben az európai NATO-szövetségesekkel és éles ellentétben a Volodimir Zelenskij ukrán elnökkel tartott közelmúltbéli találkozókkal – mindkét találkozó [kifejezetten pozitív](#) volt. Donald Trump március 5-i bejelentése azonban, miszerint Indiát is további vámokkal sújtja a kölcsönösség jegyében, élesen demonstrálja: mindez nem garancia az elnök vámpolitikája alóli mentesülésre. Elképzelhető, hogy a találkozón felmerült jövőbeli kereskedelmi megállapodás [politikai fedezéket nyújtana](#) Trump számára az Indiával szembeni vámok mérsékléséhez. Ehhez azonban Indiának minden jel szerint további érdemi engedményeket kell tennie, amelyek élesen szembe mehetnek saját hagyományos kereskedelempolitikai szemléletével.

Japán részéről a trumpi külpolitika teremtette körülmények között fokozott lavírozás várható az önsegély (*self-help*) logikája mentén. Az önsegély egyrészt védelmi kapacitásfejlesztésben fog megnyilvánulni, hiszen ez a biztonsági garanciához kötött amerikai elvárás, másrészt Trump tranzakcionista külpolitikája egyébként is felerősíti a régiós szövetségesek bizonytalanságérzetét

és annak szükségességét, hogy önállóan is képesnek kell lenniük megvédeni magukat. Mindemellett korábbi biztonsági paradigmákat, például a japán alkotmány 9. cikkelyét is újraértékelhetik. Az önsegélyezés logikája fog érvényesülni a gazdaság terén is: mivel gazdasági biztonságát magának kell garantálnia, Japánnak fokozott érdeke, hogy Kínával kiegyensúlyozott kereskedelmi kapcsolatokat tartson fenn, elkerülve a blokkosodást. Ennek már megfigyelhetőek a jelei a fokozódó diplomáciai aktivitásban, különböző vitás ügyek rendezésének megkezdésében.

Ami a vámok elkerülésének kulcsát, az alaskai LNG-projektet illeti, a japán lavírozás elsősorban abban áll, hogy hogyan lehet növelni az energiaügyi együttműködést Trump számára is kielégítő módon anélkül, hogy egy számára nem garantáltan nyereséges projektet kelljen finanszíroznia, amely legoptimistább számítások szerint 2031-ben válhatna alkalmassá LNG leszállítására. A japán befektetők egyelőre a vezeték kivitelezhetőségét, a projekt profitabilitását mérik fel, kedvezőtlen megítélés esetén valószínűbb, hogy Tokió nagyobb mennyiségű LNG-vásárlásokkal és kisebb beruházásokkal igyekszik megfelelni Trump energiaügyi és kereskedelempolitikai elképzeléseinek, és kihúzni elnökségének négy évét hosszú távú elköteleződés nélkül az alaskai projektet illetően.